

ROZHOVOR

Někdo rád sbírá známky, jiný modely letadel. VOJTĚCH PAVELČÍK (34) před několika lety propadl kouzlu starých fotografií z našeho kraje. Při svých cestách na Slapy, kam jezdí o víkendech na chatu, pátrá po minulosti, kterou zachycují jednotlivé úlovky z jeho sbírky. Na Hradištko ho přivedl zájem o naši nejstarší

dochovanou kroniku. Nás naopak zajímalo, jak se ke své zálibě dostal, co zajímavého při svém pátrání po zmizelé krajině objevil a zda se o své objevy podělí s ostatními.

Jak dlouho se sbíráním starých fotografií zabýváte a co probudilo tento zájem?

Již od mládí jsem jezdil na chatu k babičce a dědečkovi na Slapy. Začalo mě zajímat, co bylo v údolí, když ještě nebyla přehrada. Pak mi brácha koupil k Vánocům knížku p. Čáky Zmizelá Vltava, kde jsem se dozvěděl mnohé, pro mě velice překvapující věci. V knížce ale nebylo moc fotografií, které by zaniklou realitu více přiblížily (spíše jen kresby), a tak jsem se po nich začal shánět.

Z jaké doby a z jakých oblastí fotografie sbíráte?

Z počátku mne zajímala celá Vltava (tedy různé partie s řekou), hlavně však ty, které dnes již nejsou v původní podobě, tedy ty zatopené. Pak jsem se zaměřil hlavně na oblast dnešní slapské, štěchovické a vranské přehrady. A později

„Problém je zjistit konkrétní fakta, jména a data. Musel jsem začít pátrat v pamětních knihách jednotlivých obcí, hasičstva, škol, farností. Mnohé obce však kroniky nemají nebo je ztratily.“

těžké je vyhledat tato historická fakta a jakých zdrojů využíváte?

Ze začátku (při tvorbě webu) jsem vystačil s málem, a to se dalo nastudovat v dostupné literatuře. Problémy nastaly až při práci na knize fotografií Josefa Dvořáka, kterou připravuji už asi 3 roky. Původně jsem si myslel, že napsat 4–5 vět ke každé fotografii bude sranda. Brzy se ukázalo, že to bude

velký problém. Dostupné literatury o našem regionu není tolik, a pokud je, tak se informace opakují. Navíc mne zajímá období, které je v této dostupné literatuře vydané v době nesvobody vždy taktně přeskočeno. Problém je zjistit konkrétní fakta, jména a data. Musel jsem začít pátrat v pamětních knihách jednotlivých obcí, hasičstva, škol, farností. Mnohé obce však kroniky nemají nebo je ztratily. Ne vždy

také sedí na těch správných místech lidé, kteří jsou ochotní se s vámi zabývat. Naštěstí se v obcích dost často najdou lidé, kteří tu dobu znají alespoň z vyprávění, také se o to aktivně zajímají a nějaké materiály sami vlastní.

Dokážou na vaše otázky odpovědět pamětníci?

Je rozdíl mezi člověkem, který tu dobu pamatuje, a mezi člověkem, který si z té doby něco pamatuje. Lidí, kteří byli ve 30. letech ve věku, kdy si mohli již něco zapamatovat, dnes není moc, a pokud jsou, tak jsou to spíše vzpomínky, nic konkrétního. Často se mi stává, že mi třeba dva různí pamětníci řeknou o té stejné věci zcela rozdílné informace. Pak je trochu problém si vybrat. Nejlepší spolupráce je s lidmi, kteří byli třeba v té době ještě hodně malí, ale mnohé slyšeli třeba od rodičů, samotné je to zajímavá a trochu po tom i pátrají. Jsou i tací, co vědí spoustu věcí např. o svém pradědečkovi, co měl někde hospodu, a dokonce mají i nějaké fotografie a dokumenty (z čehož lze vyčíst další zajímavé info). Je velká chyba, že mnozí lidé vyhazují pozůstalosti po svých předcích do popelnice. Často toho potom litují, ale již není cesty zpět.

Při svém pátrání po historii jednotlivých obcí jste určitě neobjevil všechno, co by vás zajímalo. Co je pro vás největší záhadou, kterou nemůžete odhalit?

Například již poměrně dlouho pátrám po historii dnes již zatopeného hostince „Na Skalici“. Stál na začátku Svatojanských proudů, vysoko nad řekou v místě dnešního přístavu lodí v letovisku Skalice u Slap nad Vltavou. Mám jeho nádherné fotky, ale zjistit o něm něco bližšího se mi zatím nepodařilo. Od kdy tam stál, komu patřil a další věci by mne moc zajímaly. Nebo třeba tajemný pomníček stojící v lese nedaleko silnice ze Štěchovic do Slap. Najdete ho zarostlý v lesní

Hradištko – 30. léta

jsem svůj zájem rozšířil ještě o sbírání pohlednic a fotografií davelského fotografa Josefa Dvořáka. Od tohoto pána sbírám vše, skupinové fotografie, krajinky, pohlednice, ateliérové fotky. Jedná se zejména o pohlednice a fotografie z let 1905–1950. Samozřejmě bych měl rád i nějaké fotografie ze starší doby, ale sehnat originál foto třeba z roku 1880 je téměř nemožné. I takto staré fotografie mám, ale pouze v elektronické podobě. Dnešní technika umožňuje i amatérům udělat ze staré, nekонтastní, polámané a ušmudlané fotky opravdový poklad.

Při sbírání historických fotografií jste musel vyhledávat i informace, které by vám záběr „okomentovali“. Jak

školce mezi 4 vzrostlými stromy naproti odbočce na Vyhliďku jen kousek před benzínkou. Ten na žádné fotce nemám, ale místo je to magické, na žádné mapě vyznačené, v žádném starém průvodci citované...

Z nasbíraných fotografií chystáte knihu. Co bude jejím tématem - historické fotografie Vltavy nebo kraje soutoku Vltavy se Sázavou?

Knih s tématem staré Vltavy se v poslední době vyrojilo nespočet, některé pěkné, jiné horší. Ta moje nebude přímo o Vltavě, i když řeka zde bude mnohdy zachycena. Bude se jednat o obrazovou publikaci sestavenou z fotografií davelského fotografa Josefa Dvořáka a zachycující celý kraj kolem soutoku Vltavy a Sázavy. Nebudou zde jen fotografie krajiny, ale i zajímavé skupinové fotografie a snímky z různých akcí. O našem kraji toho zatím moc nevyšlo a i přesto, že Josef Dvořák byl fotograf „pouze“ regionálního významu, věřím, že mnozí budou překvapeni, jak moc je historie tohoto kraje zajímavá.

Založil jste i vlastní vydavatelství místopisných pohlednic. Co vás k tomu vedlo a využívají možnosti prodeje pohledů místní infocentra, obecní úřady nebo obchody?

K tomu mě vedl zcela prostý fakt – chtěl jsem své vlastní fotografie uplatnit na pohledech a nebyl nikdo, kdo by je chtěl vydávat. Tak jsem si to musel vydat sám. Navíc dobře vím, jak rozmanité pohlednice se zde vydávaly třeba za 1. republiky, a chtěl jsem na to trochu navázat. Když jsem chtěl poslat ze Slap pohled, měli tam jen jeden druh a navíc 20 let starý. Vydavatelství funguje od roku 2003 a vyšlo zde 26 druhů

pohlednic. Bohužel pohledy si dnes již nikdo moc nekupuje, a tak jsem tuto sezonu vydal již jen 3 druhy v limitovaném nákladu 350 kusů. Je málo míst, kde by měli zájem prodávat pohlednice. Například v takovém letovisku jako je Ždář, není jediné místo, kde by byli ochotni pohlednice prodávat. Navíc není ani komu. Místní chataři si je nekoupí a lidé, co se sem přijeli na jeden den vykoupat, taky ne. Ale své práce přesto nelituji.

ptala se **Lucie Hašková**

Rád bych požádal všechny místní obyvatele, případně sběratele, kteří vlastní po svých předcích nějaké zajímavé fotografie, aby své poklady neschovávali doma, ale podělili se o ně s ostatními a pomohli je zachovat pro budoucnost. Budu vděčný za zapůjčení každého zajímavého snímku z kraje kolem soutoku Vltavy se Sázavou. Fotky si ofotím na místě a ihned vrátím. Ozvěte se mi prosím na níže uvedený kontakt nebo můžete fotografie přinést do hradištské knihovny a kontaktovat mě přes knihovnici Lucii Haškovou.

Děkuji!

Tel: 605 936 438
e-mail: vojta242@post.cz
web: <http://vltava.logout.cz>

Vojtěch Pavelčík
Nad Šutkou 24
182 00 Praha 8

Projekt **Mezi řekami** Vystěhování Neveklovska za 2. světové války

Na Neveklovsku byl zahájen projekt dokumentace historických vzpomínek na období 2. světové války, kdy území mezi Vltavou, Sázavou, Benešovem a Sedlčany bylo násilně vystěhováno pro potřeby německé armády a SS. Jedním z nerealizovaných cílů byla také postupná likvidace českých obyvatel. Jednalo se o území v rozsahu 500 čtverečních kilometrů, 62 obcí s takřka 6 000 obytnými domy a 29 831 obyvateli.

Projekt má umožnit současné generaci mladých lidí i budoucím generacím poznávat zločiny etnické nesnášenlivosti, která soustavně ohrožuje řadu regionů na celém světě.

Projekt vzniká za spolupráce Sdružení obcí Neveklovska, Posázaví o.s.p., za podpory Krajského úřadu Středočeského kraje, Evropské unie a senátora, současně i starosty Neveklova Karla Šebka.

Dlouhodobý projekt „Mezi řekami – Vystěhování Neveklovska“ chce zachytit vzpomínky pamětníků doby 2. světové války v celém regionu.

Účelem projektu je zejména zaznamenat v nekrácené podobě výpovědi doposud žijících pamětníků, doplnit vše pohledem na historická místa v konfrontaci se současným stavem a zejména sjednotit aktivity všech, kteří o tuto problematiku mají zájem.

Materiál ve formě DVD bude uložen na městských a obecních úřadech, předán k projekcím na základní školy. Roz-

širovat se bude pomocí informačních center, kulturních zařízení, muzeí, na webových stránkách. Současně vzniká 60minutový filmový dokument pro Českou televizi, kde jsou odbornými spolupracovníky publicista ČT Vladimír Kučera a politolog Zdeněk Zbořil, režisér Josef Dlouhý. O pomoc jsou požádáni pracovníci muzeí, historici, majitelé fotografií, dobových materiálů. A v neposlední řadě starostky a starostové Neveklovska.

Záznamy a dokumenty budou také využity v době 70. výročí vysídlení Neveklovska v roce 2012 jako součást zamýšlené publikace a regionální výstavy k tomuto výročí. Současně je připravován dokumentární film „Vysídlení“ a beseda pro Českou televizi.

Ukázka chystaného dokumentu a prvních výpovědí pořízených ve Vysokém Újezdu, Krňanech, Větrově, Hradištku a v rámci koncertu a besedy 17. listopadu 2007 – festivalu Podblanický podzim můžete vidět na webových stránkách města Neveklov: www.neveklov.cz. Materiál je jen hrubým sestříhem pro dokumentaci možností pořízených záznamů.

Do projektu se již zapojily obce Vysoký Újezd, Teletín, Krňany, Hradištko, Stranný, město Neveklov a další obce v rámci Sdružení obcí Neveklovska.

Václav Šmerák, autor projektu
(autor je absolvent FAMU, dokumentaristika,
pracující v PR oblasti)